

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden va-
sárnap
Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: főt 20.,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: főt 20.,
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési penzek küldendők

Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Még néhány szó az országgyű- lési választói névjegyzékhez.

A közelmúltban nagy port vert fel a választói névjegyzék összeállításánál történt állítólagos visszaélés felderítésére irányuló beadvány, melyet a helybeli függetlenségi kör nevében annak néhány tagja a belügyminiszteriumhoz adott be deputáció útján. Már a tisztség szempontjából az illetőknek ezen tényükkel meg kellett volna elégedni és bevárni, hogy vélt sérelmeik a törvény útján orvosoltassanak.

Az illető urak azonban annyival nem elégedtek meg, hanem egyik helyi lapban a múlt héten olyan rágalmakkal és a valóságnak meg nem felelő állításokkal telt nyilatkozatot tettek közzé, a mely bizony nekik dicséretükre nem válik, s a melyért minden józanul gondolkodó ember elítéli őket. Nekik ilyen nyilatkozat kiadására joguk csak akkor lehetett volna, ha az illetők ellen emelt vádak behatározva és megállapítva lettek volna az illetékes hatóság által: már pedig az eddig meg nem történt s nagyon valószínűleg meg sem fog történni. Ilyen kirobánást intézni védtelen emberek ellen nem méltányos és nem igazságos do-

log s habár az említett közlemény nyiltérben jelent is meg, melyért a lap szerkesztője felelősséget nem vállal, mégis az ilyen nyilatkozatok felvételeért az erkölcsi felelősség a felvevőt is terheli. Minden esetre a nyiltér rovata nem ilyen közleményekre való.

Áttérve magára a közleményre megfoghatatlan az, hogy ezen állítólagos visszaélések miatt az összeíró küldöttségnek éppen csak két Ujpesten lakó tagja ellen tétetik kifogás, míg ellenben annak elnöke, aki pedig legalább is van annyira felelős mint azok, teljesen szó nélkül hagyatik, mintha ilyen elnök nem is létezett volna, s mintha az az összeírásba éppen be sem folyt volna. Ezt magyarázzák meg azok a nyiltérező urak. Ebből kilátszik az a bizonyos lóláb, hogy t. i. ezen nyilatkozat kiadására őket a személyes gyűlölség vezérelte.

Nem tudjuk, hogy a megtámadott összeíró küldöttségi tagok szereznek-e maguknak elégtételt ezen megújuló méltatlan támadások ellen — valószínű, hogy azt meg fogják tenni — de nem hagyhattuk azt szó nélkül, nehogy a nagyközönség azt higgye, hogy az mind szent igazság, ami abban elő van sorolva. Mi, akiknek módunkban volt

meggyőződni, hogy a miniszteriumhoz beadott feljelentés valamennyi pontja légből kapott, a valóságnak meg nem felelő állítás, bátran elmondhatjuk, hogy az összeírásért sem a két küldöttségi tagnak, sem a községi előjáróságnak egy hajszála sem fog meggömbölni; de annyi bizonyos, hogy a feljelentést aláíróknak, akik a többször említett nyilatkozat kiállítóival valószínűleg ugyanazonosak a körmére fognak koppantani s a alaptalan vádoskodásért meg fogják kapni megérdemelt jutalmukat. S nekik nem volt elég egyik-másik hatóságnál feljelentéseket tenni, deputációzni, ők minden alkalmat felhasználtak arra, hogy a közvéleményt félrevezessék, az terrorizálják s erre a célra ugy a fővárosi, mint a helybeli sajtót felhasználni igyekeztek. És az nagy bűn a közvéleményt félrevezetni, amelynek megtorlása az lesz, hogyha kitudódik állításaiknak valótlanlansága, a közvélemény napirendre tér felettük és ez fajni fog az illető feltűnési viszketegben szenvedő uraknak.

Szükségeseznek tartottuk ezeket most elmondani, amikor a feljelentéseikben foglaltakat felett most dönt a központi választmány s mint örtesültünk, a néhány tekintélyes ujpestiszabadelvű pol-

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA.

Szenvedélyek.

(Mutatvány *Ker-Ker* hasonló című eredeti drámájából)

II. felvonás.

Kert. Jobbról erdeszlak. A háttérben erdő. Este.

7. jelenet.

Gere, erdesz, *Gyula* fia.

Gyula. Joestet apám! Aggódtam kimaradása felett.

Gere. Volt okod.

Gyula. Megijeszt!

Gere. (megragadja Gy. kezét: remes sugással.) A Benének meg kell halnia!

Gyula. (remülten.) Apám!

Gere. Mondom: meg kell halnia!

Gere. Vadásztunk. Egy őzborjú került lővesre. (Az őzre mutat.) Ez itt. Két lövés egyszerre dördült el s a borjú összerogyott. Mindketten az állathoz rohantunk. Az én golyóm talált, a Benée a fába furodott: ő azonban tagadta, hogy az én golyóm terítette volna le a vadat: szerinte az enyém furodott a fába s az ővé talált. Ismerem lövéseimet: esküszöm, hogy az én golyóm oltá ki a borjú életét. De hisz' erről ő is meg volt győződve, mert a vadnak felett felajánlotta. Ez az álkegy, ez a lealázás fejembe kergette a vért. Én ejtettem el a vadat, minden porcza enyém! — Kiáltám s a borjú után nyultam. Ekkor ő oly szavakra nyitotta meg átkozott ajkait, melyek bősziülté, őrdjögövé tettek. Rablónak, zsvány-nak nevezett! Kirántám késemet, hogy verébe mártsam.

Gyula (iszonynyal.) Apám, apám!

Gere. De ő erősebb nálamnál, megragadta

kezemet, kiesavarta belőle a kezt, szívemnek irányozta s ha a veletlenül ott termelt Csorba közbé nem lép, immár nem vagyok az elők sorában.

Gyula. Iszony!

Gere. Ez a meggyalázás bosszúiatlanul nem maradhat, azért lakolnia kell — életével! Neki meg kell halnia! De én gyenge vagyok, kezem reszketnek, neked kell őt megölnöd!

Gyula. Apám! Apám az egekre...

Gere. Te ilam vagy, erős vagy, kezéd biztos.

Gyula (megragadva Gere kezét. Közbe-vág.) Bocsásson meg apám, idegei tul vannak feszítve, lázban van másképp nem kívánhatna.

Gere (közbe-vág.) Csitt! Nem akarsz engedelmesskedni parancsomnak?

Gyula. Csendesedjek apám, küzdje le tul izgatottságát.

Gere. Akkor megyek s megölöm én! (ki-ragadja kezét.)

Gyula (újbol megragadja.) Apám, megálljon!... Engedjen gondolkoznom... Hadd szedjem össze a miket mondott... Igen... egy mítsem sejtő állat... egy ártalan őz...

Gere (mintegy eszmét kapva.) Megállj! Tudom mit akarsz. Meg akarsz gyógyzni, hogy az ok sokkal kiesnyesebb, mintsem ezért embert kelljen ölni. Igazad van. Ha ez a vihar keblemben ma keletkezett volna, könnyen le tudnám esillapítani, hajh! de ez már regen tombol éjjel-nappal szüntelen. Nem a mai esemény a rugója elhatározásomnak. Nem! Ma már véget ért a kaučez s a lőpor felrobant. Ő volt a ki ezt a kanócot meggyújtotta s ő volt a ki tüzet elesztette. Tudod mit tesz egy gonosz szellem által egész életen át üldöztetni? Nos, hát az én rossz szellemem ő az a nyomorult Bene. Átkozott a pillanat, melyben találkozott velem. Mit tett ő? ott kezdte, hogy megragolt aramtól, a kit forrón szeret-

tem, a ki engem odaadással viszont szeretett. Szegény leány hilt aljas rágalmainak, meg-hidegült irántam, s mire tisztázhattam magamat, már az a gonosz ember bejárt felet. Ezzel egyidejűleg megosztott állasomatok Fő-nöke voltam s midőn az erdő felosztásra került a graf és Blumenthal közt, áskálodásai körötkeztében a graf kegyéből kiesám, s meg-szegyűlvél, lenézva kellett onnan távoznom s akarva-nem akarva Blumenthal szolgála-tába lépnem. Még itt sem hagyott békében. Leplem, nyomom megalázott, ketségbe vont a szakképzeltégemet, s minden lehető elkö-velet, hogy az általa önértetemen, becsüle-temen ejtett seb soha be ne heggedjen. A küz-delemben én mindig gyengébb s így minden-kor vesztes fél voltam. Már-Már beeltem magamat az adótt viszás helyzetbe, gondolva: utóvégre is ez nem egyéb, mint harc a létért. Hát harezoljon — gondoltam — de a felem dobott kezlyüt én többé nem vezsem fel. Kerestem a családi élettel, abban akartam vigaszt lelni keserűségoimert. Meg-nősültem, apává lettem. Ezt is megirigyelte a nyomorult!... Elesábitotta anyádát!

Gyula (erélyes tilt.) Ez rágalom, ez nem igaz, ez a legocsmányabb hazugság!

Gere. Annál több ok, hogy életére törjek, mert akkor a kik miatta bűnhődtek, ártatlanok voltak.

Gyula. Szegény anyám, szegény jó anyám! (Könyeit törli.)

Gere. Ő az oka, hogy nincs anyád, ő az oka, hogy nincs hugod, ő az oka, hogy feleségem támaszom... (Rövid szünet után só-hajtva) pedig... (Kezébe rejti arcát.)

Gyula (megragadja kezét. Remény szálát kapva.) Pedig?

Gere (eszmél.) Nem akartam többet mon-dani.

Gyula (hévvel.) Apám! lelkedbe látok: te sajnálád jó anyámat, szegény hugomat.

gár által beadott ellenészrevételben foglaltakról a központi választmány már legnagyobb részt megállapította, hogy azok a valóságnak mindenben megfelelők s ennél fogva megdől a függetlenségi pártiak által a választók névjegyzékére vonatkozólag beadott felszólamlás, ugyancsak a miniszteriumhoz beadott feljelentés is.

Mi szabadelvű pártiak nyugodt lélekkel várjuk a központi választmány határozatát. Valószínűleg ez meg lesz felelőleg a kuriához is, de annak ítéletétől sem félünk, mert tudjuk és érezzük, hogy az igazság a mi részünkön van.

Nem ilyen fegyverekkel kell küzdeni, mint a milyet a függetlenségi párthoz tartozó urak választottak; a pártküzdelem szép, de csak akkor, ha az nemesen az ügyhöz és célhoz méltóan vívatik meg. — Azok, akik a fegyverek megválasztásában nem válogatnak csak az általuk képviselt ügynek ártnak vele.

Több higgadtságot és tárgyilagosságot kérünk. Hiszen azért alapította meg a törvény a választók összeírásánál elbíráló hatóságoknál a központi választmányt és illetve a kuriát, hogyha valakin sérelem esett, módjában legyen azt orvosolni, de ebből nem következik az, hogy az összeírók, akiknek jóhiszeműséget feltételezni annál is inkább kell, mert hiszen kötelességeik teljesítésére esküt tesznek, hamisítók, eskü- és törvényszegők s ezzel a világot telelármazni nem tapintatos eljárás, ami csak a bekövetkezendő választási küzdelemre vet éles árnyékot. Bizony tisztelt feljelentő függetlenségi uraimék ezzel nem lehet voksokat szerezni, ezzel csak a választókat az általuk képviselt zászlótól elidegeníteni lehet.

A „Közérdek” ez a szerintük magánérdeket képviselő és állítólag szubvenzionált, (amely állítás különben a való-

Gere (küzdeve önmag) ... Hadd el, ne beszélj most rólok.

Gyula (kerőleg.) Oly keveset hallottam meg rólok szegényekről, mit szenvedhetek.

Gere (kurantjakezet.) Hallgass, kölyök! ... Feledni s feledtetni akarod parancsomat? Csakodól! Semmivel sem mondtam többet, mint okát adtam elhatározásomnak. Ennyivel sem tartoztam volna Szegényem, hogy fiam előtt tetteimet és szándékaimat igazolnom kell. Meg egy szavam van hozzád, hogy azontúl lesz-e több, téled függ: vállalkozol-e immár arra, hogy azt a nyomorultat megöljed? (Gyula habozik.) ... Igen vagy nem!

Gyula (rövid ing. után. Határozott hangon.) Igen!

Gere (házzassan.) Megölöd?

Gyula. Meg!

Gere (nagy lélegzetel véve.) Hah ... már e tudattal is mázsányi teher esett le lelkemről. Köszönöm fiam, köszönöm. (Magszorítja kezét.) Bizom bátorságodban. ... A holnapi hajtóvadászat megbeszélhetetlen alkalom lesz. Nem kell soká késned: az első hajításban biztosan lesz vad. Több lövés fog eldőrenni, a tied is, de a te golyód felre csuszszan es.

Gyula (megborzad.) Borzasztó!

Gere (homlokát ránczolva.) Mi az? ismét habozól?

Gyula (összeszedve magát.) Nem apám, nem habozom.

Gere. No! Megértetted!

Gyula. Meg.

Gere. Akkor megyek, megöntöm a golyót. (Indul majd visszafordul, az ózre mutatva.) Ezt itt ted a jégre, ezzel üljük meg a tort, a a bőrét majd kitémetem ... emlékeznek ... (Balra el Gyula gondolatokba mélyedve áll.)

ságnak meg nem felelő aljas rágalom, szerk.) kis lapocska nem szorul a nyilatkozó urak támogatására s ók nagyon kis emberek arra, hogy bennünket az általunk kitűzött célról eltéríteni tudnának. Eddig szándékosan kerültünk minden polemiait, mert ez áldatlan harc, amelynek kettőnek rovására a nagy közönség nevet, de ha kell meg tudjuk mi magunkat akár tollal, szükség esetén mással is védelmezni. Végül megjegyezzük, hogy az itt elmondottakat, akinek nem inge, ne vegye magára.

Egy szabadelvű-párti.

A községi fogyasztási adóhivatal.

Tudjuk, hogy 1890 év óta Ujpest község a fogyasztási adóberlet jövedelméből penzzel. Abból fedezi kiadásainak nagy részét. Azért nem magasabb a községi potadó, azért nem gondoltak ki eddig egyéb adóemeket — az intéző körök. Ennek az adófizető polgárok örülhetnek egyelőre, de félhetnek másrészt azért, mert egy szép napon nem ujtja meg a kincstar velünk a berletet s akkor a potadó legalább is 50%-al több lesz.

Egyelőre a berletfelmondás eshetőségére gondolni nem merünk, s hogy a község intéző körei épen nem gondolnak arra, mutatja az a körülmény, hogy a fogyasztási adók kezelését szabályozni kívánja.

E végből Zoldos Janos községi főjegyző szabályrendeletet dolgozott ki, melyet már több ízben a községi képviselő elterjesztett, a honnan az egy ad hoc bizottsághoz utasított, majd ismét annak kinyomtatása és a községi képviselő tagjai közt való szétosztása és a hova-előbbi napirendre való kitűzése határozott el.

Az ad hoc bizottság végig ment a szabályrendeletet, a községi eljárásról ki is nyomatta és a képviselő tagjai közt szét is osztatta és — a mint halljuk — annak tárgyalása a legközelebbi képviselőtestületi közgyűlés napirendjére ki is fog tüzteni.

Nagy érdeklődéssel nezzük a tárgyalás ele. A szervezési szabályrendelet után mindenki ezt tartja a legfontosabbnak — igen érthető okoknál fogva.

Beszégettünk Gerő Zsigmonddal, az újpesti fogyasztási adóhivatal tulajdonképpen szervezőjével, a volt fogyasztási főnökkel. Ő a szabályszervezetel alapján elbírázottnak egészenben véve rossznak tartja.

Előzadja azt, hogy a főnöki állásra szükség van, meg akkor is, ha annak írásbeli dolga nem is volna, annál inkább kifogásolja, hogy a főnöknek a szabályzat tervezet írásbeli teendőket s legkivált, mert a teljes idejét igénybe vevő belfőlkönyvvezetést és az elszámolási viszonyban álló felek havi számlolását kizárólag reá bizza.

Ilyen terhes írásbeli munkák mellett a főnök helyesen vezetni a fogyasztási adókezelési intézményt képtelen.

A főnöknek könyveket vezetni, statisztikai kimutatásokat készíteni a jó kezelés rovására nem lehet, nem szabad, de nem is kell, mert mellette van redelve a könyvelő.

Az egész világon, minden üzleti ágnál a könyvelők teljesítik — mint a hogy már maga a czimezés is mutatja — a könyvelést, a főnökök azonban azt feülvizsgálják, ellenőrzik s aláírásukkal a végzett írásbeli teendők helyességének nyomatékot adnak.

Olyan állapotot, a hol a főnök írásbeli munkájában elmerülve az íróasztal mellett izzad, míg a személyzet vezető nélkül cselekszik a mit akar, no, ilyen szervezetet az üzleti világ még nem produkált.

A belfőlkönyv vezetést s a statisztikai kimutatások készítését ki kell hat vonni a főnök munkaköréből és a könyvelő kötelességei közé sorozni.

Gerő Zsigmondnak ezt a véleményét mi is osztjuk.

A mi a főnöki állás betöltését illeti, e tekintetben nekünk külön véleményünk van.

A főnököt nézzük szerint — a rendszerített állásban levő községi tisztviselői karból kellene kiválasztani és váltakozva egy bizonyos időre — mondjuk egy-egy évre a ogya-olási adóhivatal vezetésével megbízni a fizetések közti különbség pótlék czimén utalványoztatván számára.

Ennek az a jó oldala volna, hogy a hivatal élén esküt tett községi tisztviselő állana, a ki ha nem felelne meg a személyéhez fűzött várakozásnak, egyszerűen visszahatlik s ha — tudtunkkal — hivatalát kifogástalan lelkiismeretességgel látja el, hanemi igenis kreáltassék még egy községi irnoki vagy segédjegyzői állás s az vele töltessek be, s a meny nyiben nem volna kifogás az ő fogyasztási főnöki minőségben működése ellen, továbbra is bizassek meg a fogyasztási adóhivatal vezetésével.

Ezt különösen figyelmebe ajánljuk a képviselő tagjainak. Gondolkozzanak felette és jól meghányják-vessek a dolgot, mielőtt határoznanak.

Egyebekben elég jonak találjuk a szabályzatot; legfeljebb az ellenőrző szakképzés működési köre ellen tehetnénk meg kifogásokat, mert több ellenmondás van az egyes pontok között és több pontja nem elég világos. Így, például azt mondja a többi közt az elnök jogai és kötelességéről, hogy „ugyanis mint a községi eljárás tagja, ugys mint bizottságnak elnöke a közigazgatási jegyzővel egyetértőleg gyakorolja a közvetlen felügyeletet, az összes személyzet közt a fegyelem fenntartására felügyel s ha a kezelesben hiányt vagy mulasztást tapasztal saját hatáskörében a közigazgatási jegyzővel egyetemben intézkedik.”

Mi ez? Saját hatáskörében a közig. jegyzővel egyetemben. Így értelme a dolognak nincs.

Ekként kellene hangzania: „és nem saját hatáskörében, hanem a közig. jegyzővel egyetemben intézkedik. Es miután az egész szakaszban egyedüli jogai az elnöknek nem advák, ellenben egyedüli és kizárólagos kötelességei igen, e szerint a szakasz fejezetet így kellene módosítani: „az elnök és közig. jegyző jogai és az elnök kötelességei.”

Több ily trefás szövegezésű szakasz van a tervezetben, melyet a nélkül, hogy e.uttal reá mutatnának, a képviselő tagjai bizonyára idejében észre fognak venni.

A villamos elgázolások.

Napról-napra emberélet vagy súlyos testi sértés esik a villamosvasutak aldozatán. Ez részben a vezetők gondatlansága vagy ügyetlensége, de legfőbbször a vasuti test helytelen építkezésének köszönhető.

A műrendtani bejárások felületesek és az engedély mindenkor föltétlenül megadatik, akár helyes, akár nem helyes az építkezés. Nem tekintenek a szabálytalanságokra, vagy azokra a körülményekre, a melyeket életbiztonsági szempontból figyelemre kellene melatni.

Most épül a főúton. Istvan-utczán és a vasut-utczán keresztül Rakospalotára a B. K. V. T. villamosa s előre mondhatjuk, hogy ott az oszlopok alkalmazása és sok helyen a sinpár helytelen lerakása következtében sok szerencsetlenségeknek nezzük elebe, a melyre életbiztonsági szempontból jól előre figyelmeztetjük az intéző köröket.

A főúton a sinpár és oszlopok elég jól vannak alkalmazva, azok fontosabb kifogás alá nem eshetnek. Annál nagyobb veszedelemnek nezzük elebe a szűk Istvan-utczán, a hol a forgalom a piac miatt rendkívül nagy és két villamos-vasut szeli. Továbbá a Szeredniczky-fele haz előtt, a melyben tözde van, minél fogva a forgalom e helyen nagyobb, azonkívül e helyen kanyarulat is van és épen itt a sinek oly közel vannak a házhoz lerakva, hogy a boltból kijőve, az embert rögtön elüti a villamos. A felnőttek meg csak vigyáznak majd, de mi lesz a szeles gyermekekkel, kiket szüleik a boltba fognak küldeni?

Ezek után jó előre mondhatjuk, hogy ott az elgázolások napirenden lesznek, ha csak a vasutlarsaság az épületet ki nem sajátítja és szelesebb járdát nem csináltat.

A vasut-utca mentén, az oszlopok a ké sinpár között vannak alkalmazva, ez általában is veszélyes, mert a két sinpár egymástól csak 2 meternyre van. E között vannak az oszlopok, melyek 4—5 dm. helyet elfoglalnak és így a sinektől 8 dm.-nyire vannak, már most számítsuk, hogy a kocsi mindket oldalon 4—5 dm.-rel szelesebbek mint a sinek, a távolság a kocsi és oszlopok közt épen annyi, hogy az embernek a kocsiól kinezve elüljük a fejet. Ennek pedig nem szabad így lenni, mert az ember akárhogy vigyáz is, a leszállás miatt mégis csak kinez, de élete-

vel lakol. Persze azzal nem törődik a társaság és azt hiszi, hogy a fölirat: „a kocsiból kihajolni veszélyes” meg fogja a szerencsétlenséget akadályozni, de hát abban sajnos nagyon téved a társaság.

A társaság ebbeli takarekossága sok áldozatot fog szedni, s ha a társaság nem takarékoskodna annyira és az oszlopokat az uttest két oldalára alkalmazta volna, elejét vette volna minden bajnak és nem kelleve aggódni az emberek életbiztonsága miatt.

Csodáljuk, hogy a közigazgatási bejárásnál a bizottság nem tett kifogást az ilyen felületes és veszélyes építkezés ellen és csak akkor fog kénytelenességből majd rá jönni a baklővesre, a mikor a mulasztás már egy csomó emberélet áldozatba került.

Ugyátszák Ujpesten mindenki építhet a hogy akar és egy vasúttársaságnak előnyökét biztosítandó földozzák az életbiztonságot is. Aonban remeljük, hogy a műrendtani bejárásnál figyelemre fogják venni a lakosság életbiztonságát és nem fogják megengedni a vasut veszélyes körülményeket el nem harilja és nem fogja megengedni a társaság kapzsisága miatt a villamos gyilkosságokat.

Zónás.

Tervpályázatok felbontása a helybeli izr. hitközség templomépítése tárgyában.

Folyó hó 3-án bontattak fel az újpesti izr. hitközség építési bizottsága által a nyilvánosan hirdett pályatervek.

A beérkezett szebbnél-sebb pályatervek közül három érdemel kiváló figyelmet és pedig: a »Mogen Dovid« 5656 jellegű Steiner Lajos helybeli építészünk terve, továbbá Hegedüs építész és Hoffer mérnök tervei, valamint Böhm Henrik építész pályaterve.

Ezen érdemleges pályatervek közül első helyet érdemel Steiner Lajos helybeli építész terve, mely úgy czélzerűség, izles, mint takarékosággal párosult és minden részben szakértelemmel van kidolgozva, a főhomlokzat nyugodt, szép román stílusban van tartva, a lakhelyiségek csoportosításának szerencsés megoldása, központi légfűtés, külön ventilátorokkal, kettős kettőkar lépcsőház külön a férfiak, külön a nők részére szolgáló feljárattal, az emeleti imaterem nagyszerű akusztikával és nagy területtel bír, úgy, hogy e tekintetben a legnagyobbnak tervezett imatermet is 100, azaz száz m.-rel haladja felül és így legalább 150 ülőhelyvel több ter belé, mint a legnagyobb tervbe.

Hegedüs építész és Hoffer mérnök, valamint Böhm Henrik építész pályatervei szép csinos kidolgozásuknál fogva díszes érdemelnek.

HIREK.

— **Értesítés.** Az újpesti állami faipari szakiskolában rendezendő rajz- és kezdő gyakorlati munkakiállításról. A faipari szakiskola helyiségeiben gyár-utca 45. sz. alatt rendezett tanuló összes munkakiállítása megtekinthető f. évi szeptember 6-tól ugyane hó 14-ig naponta délelőtt 9-től déli 12 óráig.

— **Értesítés a beiratásokra vonatkozólag.** Az újpesti állami faipari szakiskola negy éves tanfolyamára 1896-97. évre f. évi szeptember 6-tól ugyane hó 15-ig délelőtt eszközöltetik az intézet helyiségeiben, gyár-utca 45. sz. Az értesítésben foglalt felvetelhez szükséges: a) a 12. év betöltése; b) valamely közep- vagy polgári iskola két osztálya, vagy pedig az elemi iskola 6 osztályának sikeres elvégzése; (erről szabályszerű bizonyítvány) c) keresztlevel, illetve születési és orvosi bizonyítvány. Rendes tanuló beiratási és tandíjat nem fizet.

— **Iparos-tanonciskolai értesítés.** Az újpesti alsófokú iparos- és kereskedői tanonciskola összes osztályaiban az 1896-97-ik tanévre a beiratások szeptember 7., 10. és 14-én este 7-9 óráig fognak megtartatni az iparos tanonciskolai igazgatói irodában Liliom-utca 5. sz. n. A beiratások kötelesek minden tanonc elhozni előző évi ellenőrzési köny-

vecskéjét, himldöltési igazolványát és születési bizonyítványát. A rendes tanítás szeptember hó 17-én este 7 órakor veszi kezdetét. Felhívtnak az összes iparos és kereskedő urak, hogy tanonczaikat bezárólag f. é. szeptember hó 17-ig annál inkább irassák be, mert ez idő elteltével az 1868. évi XXXVIII. t.-ez. értelmében mindenki 50 krajczár büntetéspénzt köteles az iskola pénztárába befizetni. A beiratások ezen tanévben hétfőn és csütörtökön este 7-9-ig eszközöltetnek az iparos tanonciskola igazgatói irodában. Az iparos tanoncok tankönyvek, rajz- és írószerek beszerzésére 60 krt fizetnek a beiratáskor. A kereskedő-tanoncok tankönyvek és könyvvezetési füzetek beszerzésére 1 forintot fizetnek. A tanítás az iparos- és kereskedői tanonciskola összes osztályaiban a min. szabályrendelet értelmében ezentul vasárnap délelőtt 8-12-ig leend, még pedig 8-11-ig rajz, 11-12-ig hittani oktatásban részesülnek a növendékek; ezenkívül hétfőn és csütörtökön este 7-9-ig közismeretekben fognak oktatni. Azon iparostanoncok, kik rajztanításra nem kötelezhetőek, valamint az összes kereskedőtanoncok a vasárnap délelőtti rajztanulást helyett kedden 6-9-ig közismeretekre fognak oktatni, azonban vasárnap délelőtt 11-12-ig a hittan oktatásra mindenki köteles megjelenni. Felhívtnak a tanoncokat tartó összes iparos és kereskedő urak, hogy tanonczaikat rendszeresen küldjék el az iskolába, különben az 1868. évi XXXVIII. t.-ez. értelmében 50 krtól 4 frtig terjedhető pénzbírságra fognak büntetve. Ugyanezen tanévben az iparos-segedek szakrajztanítása folytatni fog, ha jelentkezők lesznek. Az iparos-segedek szakrajztanítása vasárnap délelőtt leend.

— **A Budapest-Ujpest-Rakospalotai villamos közúti vasut részvenytárs.** a »Budapesti Értesítő« jelentése szerint augusztus hóban a megyeri vonalon 74,647, a rakospalotai vonalon 132,956, az Arena-uti vonalon 31,698, összesen 239,301 személyt szállított. Bevétele volt: a megyeri vonalon 5355 frt 6 1/2 kr., a rakospalotai vonalon 9691 frt 34 1/2 kr., az Arena-uti vonalon 2205 frt 64 kr. Összesen 17252 frt 62 kr. Ez idei összes bevétel: szállított személyek után: a megyeri vonalon 64,497 frt 55 1/2 kr., a rakospalotai vonalon 41,286 frt 02 kr., az Arena-uti vonalon 2205 frt 64 kr. Javak után: 348 frt 03 kr. Összesen 108,337 frt 24 1/2 kr.

— **Ismét a villamos.** Az újpest-rakospalotai villamos-vasut egyik kocsija hétfőn hajnalban az angyalföldi Reiszig-féle jegvermeknél elgázolt egy embert, aki a szenvedett sérülések következtében nyomban meghalt. Az illetőnél Streiker Izidor címre szóló iratokkal találtak. Bevitték a boncolóintézetbe, a rendőrség pedig megindította a vizsgálatot s ez lesz hivatva kideríteni, kit terhel a felelőség. Az illető valószínűleg öngyilkossági szándékából dobta magát a vasut elé.

— **Betörés egy tőzsdebe.** Bügler Jánosnak az újpesti lovasúti állomáson levő tőzsdejebe hétfőn éjjel betörték s onnan százötven forint készpénzt s ugyanannyi értékű finomabb szivart elloptak. Természetesen a tettest nyomozzák.

— **Tavozó tanár.** Bolla János volt polgári iskolai tanár, hatvani polg. iskolai igazgató kedden távozott körükből. Az újpesti polgári finiskola egy tevékeny tanárt veszített Bolla Jánosban, az újpesti társadalom pedig egy rokonszenves tagot, kit mindenki szeretett és becsült.

— **Az újpesti ifjuság** 1896. évi szeptember hó 26-án, (szombaton) a Colosseum újonnan átalakított helyiségeiben Ujpest, főut 23. szám nagy ujoncz-bált rendez. A tánczókat Eibenschütz Bela táncztanító ur rendezi. Kezdeté 8 órakor. A tánczenet az első honvékatonazenekar szolgáltatja. Jegyek kaphatók naponta a Colosseumban. Jegyek ára: Személyjegy 40 kr., este a penztárnál 50 kr., családjegy 80 kr., este a penztárnál 1 frt.

— **A pénzügyi igazgatóság figyelmebe.** A szivar, dohány és belyegeladás körül Ujpesten botránnyos állapotok uralkodnak. A legtöbb belyegelárusító helyen nem lehet a kívánt belyegeket kapni és a magyar közönség-

nek sokszor magyar váltó hiányában német váltóval kell megelégednie, holott tudjuk, hogy minden olyan üzletben a kívánt belyegeknek és váltóknak az előírt mennyiségben készletben kell lennie. A szivar és dohány eladásnál szintén azok az állapotok uralkodnak és a közönség ritkán kapja a tőzsdeben a kívánt szivart, vagy dohányt és a füst kedvelőknek megszokott szivarjukra, vagy dohányukra sokszor egy-két napig várnia kell, mert a kis tőzsdekészlet szerinti a nagy tőzsdeben elfogyott a készlet. Ezek oly állapotok, melyeket ilyen nagy községben nem lehet elűzni és ezért a füstölni vágyók nevében kérjük a pénzügyigazgatóságot, hogy ezen bajokon minél előbb segíteni és a belyeg- és szivar-elárusító helyeket szigorúbban ellenőriztetni sziveskedjék. Mindenható add meg nekünk mindennapi szivarunkat és ne kísértess benünket német váltókkal, mert tied e haza és ez magyar.

— **Az Arpad-ut átvétele.** A sok pénzbe került fűtőt vagy mint az ezredes ünnepélyek alkalmából elneveztek Arpad-utat e hó 4-én vette át a közsegi előjáróság. Az átadás illetve átvételre jelen voltak a közsegi előjáróság részéről: Lindt János közsegi bíró és Zsoldos János főjegyző, a képviselőtestület kiheleiből kiküldött bizottság részéről: Mady Lajos, dr. Kiss Sándor és Schreiber Gyula képviselőtestületi tagok, az államépítészeti hivatal részéről: Reischel Karoly műszaki tanácsos, Bauer és Hoffer mérnökök, a budapesti közúti vasúttársulat részéről: Kertseher főmérnök, továbbá az aszfaltársaság két alkalmazottja és Aldorfer József kövezési vállalkozó. A bizottság kifogásolni valót az egész útmeneten nem talált s így azt a közsegi előjáróság a kövezési vállalkozó és az aszfaltársaság részéről szerződésileg biztosított jótállási kötelezettségek épségben tartásával hivatalosan átvette. Igen természetes, hogy ezt az utat most már fenn is kell tartani, azt tisztítani és öntözni. Erről is gondoskodott már a közsegi előjáróság. Jelesül két munkást rendelt ki, a kik egyebet sem tesznek mint naphosszat seprik, tisztogatják az Arpad-utat, azonkívül szerződést kötött egy vállalkozóval, a kinek kötelessége leend az Arpad-utat naponta egyszer felöntözni. Mind-ebből látható, hogy haladunk.

— **Az újpesti ipartestület** 1896. évi szeptember 20-án vasárnap a Kovács-fele vendéglő összes helyiségeiben (István-ter 9.) tánczvizsgálommal egybekötött szüreti ünnepélyt rendez. Belépti díj előre váltva: személyjegy 30 krajczár. Este a penztárnál 40 krajczár. Kezdeté délután 4 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét egy jó hírnévűk örvendő nemzeti zenekar eszközölné. A tiszta jövedelem a már letesített újpesti elszegényedett iparosok alapja javára fog fordítatni.

— **A Nandor»** című l. újpesti munkásbetegsegélyző- és temetkezési egylet szeptember hó 20-án a Lőrincz- és Liliom-utca sarkán levő Gerzsabek-fele vendéglő helyiségeiben gyűlöles- és szüreti ünnepélyt rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Általános szüreti ünnepély 10 órakor. Ezután: tánczvizgalom. Belépti jegyek ára 30 kr. A tiszta jövedelem részben az egyleti penztár, részben az egylet arvapenztára javára fordítatnak. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Az Ujpesti Függetlenségi Kör»** 1896. évi szeptember hó 27-én (vasárnap) a Medveczky-fele vendéglő helyiség összes terméiben (főut 121. sz.) szüreti ünnepélyt tart. Kezdeté délután 5 órakor. Belépti díj személyenkint 40 kr. Nevezett kör a meghívó szerint a budapesti iparosokat támogatja.

— **Kedélyes estély.** Az »Ujpesti Katholikus legény-egylet« ma vasárnap a Friedmann József-fele vendéglő kerthelyiségeiben kedélyes estélyt rendez. Kezdeté este 7 órakor.

Szerkesztői üzenetek.

K. L., O. R., S. F. uraknak Helyben. Az »Egy Függetlenségi Kossuth-párti« már jelentkezett az illetékes körökben és így ő már ismeretes. Az erre vonatkozó nyilatkozatok közlését beszüntettük lapunkban, mert az efféle nyilatkozások csak gorbászkodásokra vezetnek, azt pedig egy tisztességes lap kerüli. Különben van nekünk annyi kézirattal, hogy az ilyen nyilatkozatokra nem vádassunk, és csak olyan lapnak a kegyere, a melynek egyéb kéziratai nincsenek és csak a nyilatkozat hajhászatból él.

A főuton több lakás, bolthelyiség és különösen egy mosó-intézetnek vagy hentesnek igen alkalmas helyiség november 1-től kiadó. Bővebb értesítés Kiss Oszkárnál szerezhető a déli órákban. (Templom-utca 3. szám Schaffer vendéglő helyiség).

Vendéglő-megnyitás.

Van szerencsém Ujpest n. e. közönségének b. tudomására adni, hogy **Lőrincz-utca 70. sz. a.**, (özy. Hatóssy Nándorné házában) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő, estinosan berendezett vendéglőmet szombaton, f. hó 5-én egy kitűnő zenekar közreműködésével ünnepélyesen megnyitom.

Kitűnő boraim, valamint friss sör és izletes magyar konyhám által azon helyzetben vagyok, hogy t. ez. vendégeim minden igényeit teljesen kielégíthessem.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

A n. e. közönség b. látogatását és pártfogását kiváló tisztelettel kérve, maradok

Zsombok József
vendéglős és hentes.

Meghívó.

Az Ujpesti Kisiparosok Hítelszövetkezete f. éviszeptember hó 18-án d. u. 5 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok ez uton tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Két igazgatósági tag választása.
2. A felügyelő bizottság és választmányi kiegészítése az alapszabályszeru száma.

Teljes tisztelettel
az igazgatóság

Szavazattalpok a szövetkezet helyiségében szeptember 6-tól adatkak ki és rehetők át.

Klein Ede

könyvkötő Ujpest. főut 4. sz.

Ajánlja magát a könyvkötészeti szakba vágó összes műtakák gyors, pontos és olcsó ároni elkészítésére.

Különösen olcsón és gyorsan készít iskolakönyveket.

Eladó telkek.

Az »Ujpesti kereskedelmi és iparbank« tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladó.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten *szerdán délután 3-5 óra* közt a bank helyiségében Ujpest, főut 3. szám.

A közelgő iskolaidény alkalmából

van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy:

iskolakönyvek- és iskolatáskák,

valamint mindennemű

író-, rajz- és festőszerek

kifogástalan minőségben és feltűnő olcsó árakban csakis nálam kaphatók

Schön Bernát,

könyvkereskedő-, papir- és nyomtatványszállító főut 15., főközlet Károly- és templom-utca sarkán.